

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคนในอำเภอเมืองพะเยาต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ ประกอบด้วยขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการศึกษา และระยะเวลาในการศึกษา ดังนี้

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคนในอำเภอเมืองพะเยาต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ โดยมุ่งศึกษาถึงองค์ประกอบของทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น และแนวโน้มพฤติกรรมต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ

3.1.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองพะเยา ที่เคยซื้อและเคยบริโภคผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ

3.1.3 การกำหนดขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองพะเยา ที่เคยซื้อและเคยบริโภคผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (convenience sampling)

3.2 วิธีการศึกษา

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)** ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สอบถามจากผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่าง ในอำเภอเมืองพะเยา ที่เคยซื้อและเคยบริโภคผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ จำนวน 400 ราย

2. **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)** เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ บทความทางวิชาการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

2.1 องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ เป็นการตั้งคำถามให้เลือกตอบ โดยมีคำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ หรือไม่แน่ใจ

2.2 องค์ประกอบด้านความคิดเห็น ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่าตามแบบของ Likert's scale จำแนกความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.3 องค์ประกอบด้านแนวโน้มพฤติกรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ และมีการใช้มาตรวัดประมาณค่าตามแบบของ Likert's scale จำแนกระดับความสำคัญของปัจจัยในการเลือกซื้อ ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม จะนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ล้วนและอังคณา, 2539)

ระดับคะแนน (จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดคิดเป็น 100%)	ความหมาย
80.01 – 100.00	มีความเข้าใจมากที่สุด
60.01 – 80.00	มีความเข้าใจมาก
40.01 – 60.00	มีความเข้าใจปานกลาง
20.01 – 40.00	มีความเข้าใจน้อย
0.01 – 20.00	มีความเข้าใจน้อยที่สุด

3. ความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับความคิดเห็น ดังนี้ (บุญส่ง, 2541)

การให้คะแนนคำถามวัดความคิดเห็นทางบวก

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

คะแนนที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 – 4.50	เห็นด้วย
2.51 – 3.50	ไม่แน่ใจ
1.51 – 2.50	ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.50	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การให้คะแนนคำถามวัดความคิดเห็นทางลบ

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เห็นด้วย	2
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

คะแนนที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 – 4.50	ไม่เห็นด้วย
2.51 – 3.50	ไม่แน่ใจ
1.51 – 2.50	เห็นด้วย
1.00 – 1.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. แนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) สำหรับระดับความสำคัญของปัจจัยในการเลือกซื้อนั้น กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับความสำคัญ ดังนี้ (รวิวรรณ, 4542)

ระดับความสำคัญของปัจจัย	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

คะแนนที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความสำคัญของปัจจัย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

3.5 ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 4 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2552 ถึง เดือนสิงหาคม 2552

3.6 สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการศึกษา

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สถานที่ราชการ สถานศึกษา โรงพยาบาล ธนาคาร และ บริษัทเอกชน ในอำเภอเมืองพะเยา และดำเนินการศึกษาที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่